

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

ב”ה

נקודה טובה לפרשת ”מקץ” - לדמותו של יוסף

”יוסף וכתונת הפסים המשגעת”, הינו מחזמר שנכתב על ידי טים רייס (מילים) ואנדרו לויד וובר (לחנים). זהו מחזמר תנ”כי שנכתב בשנת 1967 ומאז זכה לכמה הפקות בחו”ל וגם בארץ.

איני מכיר את המחזה, את תוכנו המדויק ואת מידת נאמנותו למקור, אולם מילות השיר הבא הלקוחות מן המחזמר, מלמדות ומעידות על החוויות שיוסף עבר.

יוסף וכתונת הפסים המשגעת

מילים: טים רייס / לחן: אנדרו לויד וובר / תרגום: אהוד מנור

עוצם עיני
סוגר כל פתח
לראות לבטח
למה ולאן

ממרחקים
קולי בוקע
אך עולם שופע
לחלום מוכן

כתונת לי
צבעים לה אלף
צבעים כאלה
לא נראו עד כאן
ובמזרח
עולה השמש
אך עולם של אמש
לחלום מוכן

הלמו תופים
ברקים של אור
הכתונת עפה
אל השחור
צבעיה נעלמו בחושך
ואני לבד

תנו לי לחזור
פתחו הדלת
חלום ותכלת
כבר חשכו מזמן
עולם שלי,
עולם יגע
מתגעגע
לחלום מוכן.

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

השיר מספר על יוסף המחכה לעלייתו לגדולה. הוא לבוש בכתונת הפסים החדשה, הזריחה בפתח והוא מחכה לקיומם של חלומותיו על מלוכה וממשלה.

אולם, בבת אחת החלום נקטע והוא מוצא את עצמו לבד, בחושך, סגור ומסוגר בתא הכלא.

תנו לי לחזור, פתחו את הדלת ושחררו אותי, הוא קורא, איך אין מי שיענה לו.

סיפורו של יוסף הוא התגלמות הסיפור ההוליוודי. נער בעל חלומות ושאיפות גדולה שנזרק לבור ונמכר לעבד, עולה לגדולה והופך להיות אב הבית אצל פוטיפר. ושוב הגלגל מסתובב. אשת פוטיפר חושקת בו, הוא מסרב ומוצא את עצמו שוב בבור – בתא הכלא.

שוב, באופן פלאי הוא יוצא מן הבור, מובא אל המלך ובבת אחת, בין רגע, הוא הופך להיות משנה למלך, עטור בבגדים מפוארים, נוסע במרכבה, מושל במצרים וגם זוכה להתחתן עם ביתו של אדונו - פוטיפר.

על סחרחרת השינויים המהירה ”מאיגרא רמה לבירא עמיקתא” (מן ההר אל הבור העמוק) אמר יענקלה רוטבליט בשירו ”איך הגלגל מסתובב” :

”איך שגלגל מסתובב”

מילים: יענקלה רוטבליט / לחן: שמוליק קראוס

או או

איך שגלגל מסתובב לו

איך הגלגל מסתובב

למעלה הוא עלה

למטה היא נפלה

שוב להתחלה והלאה....

הבה נביט במעשה יוסף ונפיק ממנו כמה תובנות:

1. יוסף נבגד על ידי אחיו ונמכר לעבד. הוא אף אינו יכול להיות בטוח שאביו לא היה שותף לקנוניה נגדו (דבר שכמובן אינו נכון), שהרי אביו שלח אותו בשליחות לאחיו. ובכל זאת, יוסף לא נשבר. הוא אינו שוקע במרה שחורה. אינו מטפח שנאה לאביו ולאחיו ולא נוקט צעדי תגמול של ניתוק, לא מאביו, לא מאחיו ואף לא מאלוקיו. לא ניתוק מחשבתי – כעת ואף לא ניתוק אחר כך, כאשר הם נפגשים.

2. יוסף מכיר בכך שהצלחתו בבית אדונו המצרי ואחר כך, גם בבית הסוהר, הינה סייעתא דשמיא (עזרה אלוקית) ולא בזכות כישוריו האישיים.

3. יוסף העבד, מצליח לעמוד בפני פיתוייה של גבירתו - אשת פוטיפר. גישה שכללה שילוב קטלני של פיתויים ואיומים. העובדה שעבד מסרב לגברת הבית הינה מדהימה. ומה נימוקו? (ח) ”וַיִּמְאַן וַיֹּאמֶר אֶל אִשְׁתּוֹ אֲדֹנָי הֵן אֲדֹנָי לֹא יַדַּע אֶתִּי מִה בְּפִית וְכֹל אֲשֶׁר יֵשׁ לִּי נָתַן בְּיָדִי: (ט) אֲיֻנְנוּ גְדוֹל בְּפִית הַזֶּה מִמְּנִי וְלֹא חֲשָׂה מִמְּנִי מְאוּמָה כִּי אִם אוֹתָךְ בְּאֲשֶׁר אָתָּה אֲשַׁתּוֹ וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הַרְעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחֲטָאתִי לֵאלֹהִים” (בראשית לט). אינני מוכן להשיב רעה תחת טובה לאדוני - פוטיפר ואינני רוצה לחטוא לאלוקים.

4. סדרת הנסיונות שיוסף עושה לאחיו, איננה נקמה. הוא רוצה לבחון האם אחיו שינו את דרכם ועשו תשובה. הוא בוחר בבנימין אחיו (בנה של רחל - האישה האהובה) ומעמיד אותו כגנב מול שאר האחים (לאחר שהוא מחביא את הגביע שלו בחפציו של בנימין). הוא

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

בודק האם גם הפעם האחים יצאו נגדו – כפי שהיה אצלו (כולם נגד בן האשה האהובה), או שהפעם האחדות המשפחתית והאחוה, יגברו (כפי שאכן קרה, כאשר יהודה יוצא נגד יוסף להגנתו של בנימין ומוכן להיות עבד במקומו).

5. גם לאחר מותו של יעקב, יוסף איננו נוקם באחיו. כל מעייניו הם לדאוג לשלום ורווחת כל המשפחה כולה.

6. התנהגותו של יוסף הינה מדהימה ומעוררת כבוד. תבונה, שלוה, אחריות ובגרות וכמובן אמונה בקב"ה. בל נשכח שיוסף היה רק בן 17, כאשר החל את המסע הקשה הזה. ומאליה עולה השאלה, מה נתן לו את הכוח לעמוד בנסיונות הקשים. התשובה שחז"ל נותנים היא: באותה שעה, נראתה לו דמות דיוקנו של אביו. ניתן להבין שהכוונה לתמונה פיזית של יעקב אביו שצפה ועלתה לנגד עיניו בשעות הקשות וחיזקה אותו. אולם, ניתן גם להבין שהכוונה היא לדמותו הרוחנית של יעקב – תורתו ומעשיו, אמונתו והנהגותיו. כל אלה צפו ועלו לפני יוסף בשעות הקשות ושימשו לו כמצפן ומורה דרך לחייו האישיים. היום אנו קוראים לזה חינוך מתוך דוגמה אישית.

ונסיים בשירה של פניה ברגשטיין - "ניגונים". שיר המתאר כיצד הניגונים (הרעיונות והאידיאלים, החינוך והדוגמה האישית) שההורים שותלים בליבם של ילדיהם, כיצד הם נקלטים וצומחים ומשפיעים על הילד. וכיצד הם מחזקים אותו ונותנים לו כוח, גם כאשר הוא נמצא בחשכת התהום (לא עלינו).

ניגונים

מילים: פניה ברגשטיין / לחן: דוד זהבי

שתלתם ניגונים בי אימי ואבי
ניגונים מזמורים שכוחים
גרעינים גרעינים נשאים לבבי
עתה הם עולים וצומחים
עתה הם שולחים פאורות בדמי
שורשיהם בעורקי שלובים
ניגוניך אבי ושיריך אימי
בדופקי נעורים ושבים

הנה אאזין שיר ערשי הרחוק
הביע פי אם אלי בת
הנה לי תזהרנה בדמע ושחוק
איכה וזמירות של שבת
כל הגה יתם וכל צליל יאלם
בי קולכם הרחוק כי יהום
עיני אעצום והריני איתכם
מעל לחשכת התהום.

ומעניני דיומא:

עומדים אנו לקראת סוף חודש כסלו וטרם ירדו גשמים. **זו ממש בצורת!!!**

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

הבה נתפלל כולנו לברכת ה' :

וְעַנְנוּ בּוֹרְאֵי עוֹלָם בְּמַדְת רַחֲמֶיךָ... תָּן טַל וּמָטָר לְבִרְכָה עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְשַׁבַּע אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ מִטוֹבָךָ, וּמִלֵּא יַדֵּינוּ מִבְּרִכּוֹתֶיךָ וּמֵעֶשֶׂר מִתְּנִת יָדְךָ... חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל תְּבוֹאָתָהּ וּפְרוֹתֶיךָ, וּבִרְכָה בְּגִשְׁמֵי רְצוֹן, בְּרִכָּה וּבְדָבָה וְחַיִּים וְשַׁבַּע וְשְׁלוֹם, כְּשֵׁנִים הַטּוֹבוֹת. וְהִסַּר מִמֶּנּוּ דָבָר וְחָרַב וְרָעַב, וְחִיָּה רָעָה וְשָׂבִי וּבִזָּה, וְיִצָּר הָרָע, וְחֲלָיִים רָעִים וְקִשְׁיִם וּמְאָרְעוֹת רָעוֹת וְקִשׁוֹת. וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְזָרוֹת טוֹבוֹת מִלְּפָנֶיךָ, וְיִגְלוּ רַחֲמֶיךָ עַל מַדּוּתֶיךָ וְתִתְנַהֵג עִם בְּנֵיךָ בְּמַדְת רַחֲמִים, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ.

בברכת שבת שלום וחנוכה שמח

משה רוט

rothmoshe@gmail.com